

Előfizetési árak:

Egész évre	-----	12	frt.
Félévre	-----	6	"
Negyedévre	-----	3	"
Egy óra	-----	1	"
— Egyes szám 4 kr. —			

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét, illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Az O. M. B. szabadalmának értéke és ára.

— Mecenseffy Emil könyve. —

Nagybecskerek, augusztus 28.

I.

M. E. cím alatt Mecenseffy Emil, az osztrák-magyar bank vezértitkárának nem régen megjelent egy nagyobb munkája, melyvel élénken foglalkozik a fővárosi napi sajtó.

Tekintettel arra, hogy ezen a helyen mi is többször foglalkoztunk az osztrák-magyar bank szabadalma hosszabbításának kérdésével, és hozzátehetjük: a bankra nézve nem mindig hízogó módon, jónak látjuk ez alkalommal e fontos ügyre újból visszatérni.

Olvasóink még élénken emlékezhetnek a bank által, a két pénzügyminiszter kívánatára, ez év április havában előterjesztett a privilégium hosszabbítására vonatkozó feltételekre, melyeket a közvélemény, ugyszólván egyhangulag, mint el nem fogadhatókat, elítélt.

A bank vezértitkára, úgy látszik, azon meggyőződésből kiindulva, hogy a nagy közönség a jegybank szabadalmának értéke és ára fölött nincs kellőleg tájékozva, nemkülönben a bank főtanácsát fölvilágosítandó, már ezelőtt két évvel írta meg fennnevezett művét, és most, a tárgyalások megkezdése küszöbén, helyén találta, azt a nyilvánosságnak átadni.

Szerző nem találja indokoltnak, hogy a két kormány, a részvényesek eddigi hasznát csökkentve, a jövő szabadalomért nagyobb árt követeljen, a mint azt a közvélemény kívánja, és az államjegyek levonásával, az állam bankadósságának visszafizetésével, a rendelkezésre álló állampénztári készletnek a bank kezelésére leendő átadásával és azon már biztosra vett kilátással motiválja, hogy a pénzügyrendszer szabályozása következtében a bank üzletei nagy mértékben emelkedni fognak.

Nem csodálkozunk azon, hogy ezen kérdések megbeszélése alkalmával a nemzetgazdasági irón kívül itt és amott a bank első tisztviselőjével is találkozunk, sőt be kell vallanunk, hogy a teljes objektivitást e tekintetben jóval nagyobb mérvben a hazai lapokban nélkülöztük.

A munka, melyben minden szó jól megfontoltnak látszik, kivonatosan, összefüggés nélkül közölve sokat veszít; mégis erre kell szorítkoznunk.

Azon kérdésre, hogy mikor áll helyes arányban a szabadalom értéke annak árával, a szerző következőképen felel:

„Az arány csak akkor helyes, ha a bank a közönséges, az adott viszonyok közt a szabadalom nélkül is elérhető nyeresémen felül vagyonával még annyit szerez, hogy ezen többlet, mely a szabadalom pénzügyi értékét képezi, a kockázattal, a felelősséggel és a munkával felér. Az oly szabadalmat, melynek pénzügyi értéke ezen követelményeken alul marad, senki sem fogja keresni.“

Az államjegyek bevonásáról szólva, szerző bizonyítja, hogy a banknak ebből nincs anyagi előnye. Az államjegyek nagyobbára elveszítették kártékony befolyásukat, és ma már a bankkal többé nem versenyeznek.

Igy tehát azoknak bevonása kizárólag közérdekből történik, hogy helyes pénzügyrendszer alkottassék.

Az állam bankkölcsonének visszafizetése tárgyában, a vezértit-

kár ur meglepetésének ad kifejezést azon különféle oldalról hangoztatott állítással szemben, hogy az államnak ezen kamat nélküli kölcsön visszafizetése esetén, igénye volna azon kamatok megtérítésére, melyekre szüksége van, hogy a banknak tartozó eddig kamatmentes kölcsönt kamatozó kölcsön felvételével törleszthesse.

Igaz ugyan, hogy az államnak bankkölcsona a szabadalomért teljesített ellenszolgáltatásnak tekintetik és ez megfelel a törvényeknek.

„De a bank ellenszolgáltatása nem a kölcsön utáni kamatokról való lemondásban áll, — hanem abban, hogy a bank kénytelen volt tőkét aránytalan magas összegre felemelni („higitani“), hogy az államnak nyújtott kölcsöne folytán azaportított jegyforgalmához a szükséges ércfedezetet előteremtse.“ Továbbá: „Senki sem kívánhatja azonban az államtól, hogy egy bankjegyekben kapott kölcsönt érczel fizessen vissza. A visszafizetés ennél fogva csak bankjegyekkel történhetik; a bank ellenben kénytelen megfelelő mérvben a készfizetések felvételére és fentartására okvetlenül megkívántató érczet beszerezni, a mi bizonyára nagy áldozatokkal fog járni.“ stb. „Az állam, mondja a szerző, évtizedeken át kamat fejében ropant összegeket takarított meg az állam- és bankjegyadósság után, ebből azonban nem az következik, hogy a bank mostantól fogva, midőn az állam ezen adósságokat közérdekből rendezzi, az adósságok bármely részének kamatait viselni tartozzék.“ Ezt a fejezetet Mecenseffy ur a következő mégis eleget ígérő mondattal zárja be: „Mindazonáltal kell, hogy a tárgyalások folyamán oly módozat találtassék és fog is találtatni, mely az államnak a bankkölcson kiegyenlítését lehetőleg megkönnyíti.“

Nem tartozunk azokhoz, a kik a banktól elvárják, hogy majd ő fizesse a felveendő kölcsön teljes kamatait, ez mégis furcsa észjárás szüleménye volna; mivel azonban a nevezett kölcsön a szabadalom egy kimagasló ellenértéket képezte, mely most elesik és az államra a visszafizetés által nagy teher hárul, méltányos, hogy a bank eme tehernek egy részét magára vegye. Nincs kétség, hogy ezt tehetségéhez mérten meg is fogja tenni.

Az állampénztári készleteknek a bank kezelésébe való átadása kérdésénél szerző hangsúlyozza, hogy ezeket a pénzeket is nem a részvényesek érdekében, hanem csak a jegybank jogosult önzéséből kifolyólag kívánja a bank kezelés végett elvállalni. — Csak így lehet kizárólag a közérdeket szem előtt tartó kamatláb politikát követni. Ezeknek a készleteknek a banknak való átadása mindenütt megtörténik, a hol a pénzügyrendszer szabályszerűen kívánják fentartani és ennek köszönik főképp az illető gazdasági területek az olcsó kamatlábot. A bank részvényesei itt nem játszanak semmiféle szerepet és a rendszertől alig várhatnak valamit.“ Annyi bizonyos, hogy az állampénzek segítségével a bank üzletkörének esetleges tágulásával és jövedelmének nagyobbodásával, szemben fog állani a kamatláb természetes csökkenése is.

Városi közgyűlés.

(Első nap)

Nagybecskerek, augusztus 29.

(X) És beteljesedett rajtunk az Urnak sava: Arczod verejtékével keresed meg kenyeredet. Legalább azokon az áldozatkész férfiakon, kik nem ijedtek meg az árnyékban is 30 foknál többet mutató Reaumur-tól és bizonyos halálmegvetéssel tegnap délután 3 órakor beléptek a városába nagy termébe.

A képviselő urak lassan gyülekeztek. Az a néhány városatyá, ki pontosabb, addig egymásköztt csevegett. A nagy meleg természetesen nemcsak a képviselők külsején változtat, kik tegnap többnyire puha ingben és sárga cipőben léptek az arénába, itt-ott meg az a fehér ruhadarab csillámlott, melyet Tissot ur „villogó-nak“ mondott ismert uti leírásában, — hanem a társalgáson is. Nem azzal az ismert szellemes kérdéssel üdvözölték egymást az urak: „Hogy van?“ hanem bizonyos baráti részvétellel azt kérdeztek egymástól: „Mint izzad tisztelt tagtárs?“

Három óra után már tömegesebben kezdtek a képviselők szállingozni. A zöld asztal körül komoly alakok ülnek, egyes csoportokban pedig erősen tárgyalják a magas pótdót. A nyári hőség, mintha megváltoztatná az embereket. A radikális párt vezére, Gligorovits kedélyesen beszélget a haladó párti szöke Mayer Rudival, Gyorgyevits Milos mosolyogva tréfálózik Napholez Ágosttal, két veszélyes konkurrens: Lucsics és Kurländer egymást biztatják, hogy majd csak felmegy a fa ára, míg a két legagilisabb képviselő: Löwy és Szávits csendesen ülnek helyeiken. Grünbaum Arnold otthon hagyta összes viczozeit, csak a komoly völegényt hozta el. Meg is gratulálták alaposan Wolfinger Viktor oly komolyan néz maga elé, mintha nem is neki lett volna legjobb termése. A rohamosan gömbölyödő Végh Lajos pedig most fejti ki, két kezével törülközve, hogy szivesebben lenne e pillanatban a dobsinai jégbarlangban. Csak az öreg Jokly nem nevet, a zárszámadásokról van szó a tárgysorozatban, s olyankor nem ismer tréfát.

A polgármester fél négy táján megnyitja az ülést. Jokly felszólal, kijelentvén, hogy nem akar egyebet konstatálni, mint azt, hogy a zárszámadások nem készültek el idejekorán. A polgármester persze erre az „interpellációra“ nem felelhetett semmit és megkezdtek a napi rendet, mely villám és menyörgés között folyt le.

Hála Gyorgyevits Milos nemes emberbaráti érzelmeinek, még a körül is vita támadt, hogy a város átengedje-e ingyen a megyei kórházhoz vezető dülő utat. Hanem úgy látszik megcsappant a nagy Milos népszerűsége. Még szerb polgártársai sem követik már vakon és Gligorovits hívői legtöbbjeivel, dicséretükre legyen mondva, az ingyen átengedés mellett szavaztak.

Már a jegyzői tanfolyam segélyezésénél nem volt a többség oly bőkezű. Már az állandó választmány előhozakodott a „város mostoha anyagi viszonyai“ rémével, s olyankor nem igen van segítség. Hasztalan ajánlatta dr. Végh Lajos a tanfolyam segélyezését a legmelegebben, hiába hivatkozott az egyes községek, melyek szintén hozzájárulnak fentartásához, a közgyűlés nagy többsége azt mondta, hogy nem.

Ép oly érdekes, mint közhasznu határozatok hozattak

a fizetett városi tüztöltés szervezése,
a fetelek kihelyezése és
a vízvezetési tervek készítése tárgyában. Azt határozták ugyanis, hogy máskor fognak határozni. Hogy is mondja Pató Pál: Ej, ráérünk arra még!

Történt azonban az imént említettek kivül nagyobb botrány is. Nikiforovits Vász (olvassd Vaszul) idézte elő. Az öreg ugyanis sehogys akarja belátni, hogy hallgatni illik, mikor az elnök csenget. Meg lehet ugyan az is, hogy ő ezt nem is tudja, mert tudunkkal nem az angol parlament munkája mellett öszültek meg fűrtjei. Tény az, hogy a képviselőtestület nyugodt tanácskozását folyton zavarja érthetetlen handa-bandáival. Ennek okát a polgármester eddigi elnezésében is keresheti, mert ő maga az, ki olyan terjedősen magyarázza meg az ügye ket összes nálunk divó nyelveinken, mikor a hegy megszólal: Csujemo szrbkski. No de tegnap kifogyott a türelme. Az öreg Nikiforovits megint előadta panaszait, melyek a szőnyegen forgó tárggyal semmi összefüggésben sem álltak, mire az elnököl polgármester felkérte, hogy maradjon a tárgynál. Az öreg csak tovább beszélt. A polgármester néhány percig szakadatlanul csengetett, de látván, hogy Nikiforovits nem hajlandó elhallgatni, az ülést öt perczre felfüggesztette.

A jótékony szünet után aztán felolvasták és megmagyarázták neki a községi törvény 60 ik paragrafusát, melynek értelmében széksértésért 50 frtig terjedő pénzbírsággal sújtható.

Lön pedig erre néma csönd s miután még kimondták, hogy az 1892. és 1893-iki számadások a holnapi folytatolagos közgyűlésen fognak tárgyalatni, sorra kerültek a kisebb fontosságú tárgyak, melyek elől a képviselő urak tömegesen megszöktek.

A közgyűlésről a következő részletes tudósítást közöljük:

Elnök: Krsztics János polgármester.

Jegyző: Dr. Perisits Zoltán, főjegyző.

Jelen voltak: Dr. Grandjean József ügyész, Pánits Dániel jegyző, Winter Miksa mérnök, továbbá Bauer Pál, Bene Dezső, Baaden Károly, Berberszky Dóme, Dr. Brájer Lajos, Czevanov Lyubomir, Deixner Lipót, Dimitrievits Sebő (Száva), Ekstein János, Fuchs Sándor, Franz J. L. Groszman Zsigmond, Grünbaum Arnold, Gyorgyevits Milos, Dr. Gligorovits János, Jokly Lipót, Krcselics Márkó, Kurländer Imre, Klein Mór dr., Lucsics Miklós, Mangold Hermann, Mayer Rezső, Menczer Lipót, Mesznik Lipót, Napholcz Ágoston, Nikiforovits Vasul, Opolcz Lajos, Popovits Pál, Radics Pál, Risztics Pál, Sebastian János, Szekulits Vasul, Végh Lajos dr., Weisz Izidor, Wolfinger Viktor, Zsembery Antal, Zavisits János képv. tagok.

1. Torontálvármegye alispáni hivatalának ez évi 30.263. sz. átirata, melyben a város a megyei kórház számára szükséges düllő-ut részének átengedésért megkerestetik. — Már az első tárgynál élénkebb vita fejlődött ki, melyben Dr. Gyorgyevits Milos k. t. tag nem ellenzi ugyan a kért terület átengedést, de csak azzal, ha a megye közönsége azt ölenként a helyi árakhoz képest megfizeti. Weisz Izidor k. t. t. humanitánus oldalról fogja fel a dolgot s a szóban forgó területet ingyen óhajtaná átengedni. Dr. Klein Mór k. t. t. pártolja az állandó választmány véleményét. A megejtett szavazás alkalmával az állandó választmány javaslatához képest a kért terület túlnyomó többséggel átengedtetik. Dr. Gyorgyevits felebbesztését jelenti be.

2. Az ez évi 158. sz. közgy. határozattal kimenezett küldöttség jelentése a város belterületén levő fatelepek kihelyezése tárgyában. — Mindenekelőtt az eljárás bizottság jelentése olvastatván fel, ez lényegében csak a következőket foglalja magában:

1-ször. Az Engl féle újabb telep engedély iránti ügy harmad fokban a miniszteriumhoz felebbsztetett meg s ezért sem az Engel sem a Napholcz-féle fatelepek megszüntetésére vagy kisajátítására konkrét javaslat nem tehető.

2-ször. A város közönsége mondja fel az Engl S. és Napholcz-féle fatelepek előtti Béga-partra vonatkozó bérszerződést jövő 1895. évi május hó 1-én.

3-szor. A tűzifa-kereskedők szólittassanak fel telepeinek a városon kívül való kihelyezésére, a városi tanács pedig keressen erre alkalmas területet.

4-szer. Utasítsassék a rendőrkapitányi hivatal az 1870. évi 2970. számú belügyminiszteri rendeletben körülírt tűzrendészeti intézkedéseknek a városi területre és különösen a petroleumra való alkalmazása iránt

A bizottság végül bejelenti, hogy a legközelebbi közgyűlés elé egy tűzrendészeti szabályrendelet fog betérjesztetni.

Krcselics Márkó k. t. t. tag előadja, hogy városunkban soha tűzifa raktár le nem égett, a tüzelőfa a takaréktűzhelyben sem akar égni (élénk derűtség) s mert a fakeskedések

kihelyezése a városnak igen sokba fog kerülni, nem tartja helyesnek, hogy azok már a közel jövőben vagyis azonnal kitelepíttessenek. Dr. Grandjean József nem helyesli, hogy a kiküldött bizottság a tűzifa már is konkrét ajánlatot tesz, holott a sokkal veszedelmesebb puhafa-telepek ügye függőben marad. Indítványozza, hogy előbb készítsassék egy mindenre kiterjedő jó tűzrendészeti szabályrendelet és csak azután határozzon a város az összes fatelepek ügyében.

Franz J. L. k. t. t. csatlakozik előtte szóló nézetéhez s épen azért korainak találja azt is, hogy a fatelepek előtti parthelyek mint a városnak jól jövedelmező területek már most felmondassanak. Indítványozza, hogy az Engl-féle felebbsztési ügy eldőltség az összes intézkedések tartassanak függőben s csak a rendőrkapitányság utasítsassék egyelőre a törvényben előírt tűzrendészeti szabványok szigorú keresztülvitelére.

A közgyűlés határozatát a Franz J. L. féle indítvány értelmében hozza meg.

3. A városi polgármester hivatalos jelentése egy fizetett városi tűzoltóság szervezése tárgyában. — Tudomásul vétetik.

4. Ugyanannak hivatalos jelentése a vasuton érkező áruk utáni kövezetvám tárgyában. — A kereskedelemügyi miniszterium a megye törvényhatósága útján feliratilag megkerestetik, a vámszedési jognak továbbra való engedélyezése iránt.

5. Városi ügyész és mérnök előterjesztése Kovács Sándor helybeli gyógyszerész által a Martinuzzi utcában fektetni szándékolt vízvezeteki csövek tárgyában. — Az engedély feltételeken megadatik.

6. Kurländer Imre helybeli lakos kérvénye, hogy fakészletét az 566. számú háztekén lerakhassa. — A kérelemnek feltételeken méltányossági tekintetből hely adatik.

7. A Walsér Ferencz-féle részvénytársaság ajánlata vízvezeteki tervek készítése tárgyában. — E tárgynál Nikiforovits Vász k. t. t. a polgármester ismételt figyelmeztetése dacára a tárgytól eltérőleg beszélt, mire a polgármester kénytelen az ülést 5 perczre felfüggesztetni.

5 percz múlva a polgármester az ülést újból megnyitja s felolvassa a községi törvénynek a tanácskozás rendjére vonatkozó szakaszát azzal, hogy a mennyiben a tárgyalás folyama újból zavartatná, kénytelen lesz az ügyészt a széksértés konstatálására felbivni.

A tárgyalás alatt lévő ügy az ártézi kut ügynek eldőltség levétetik a napirendről.

8. A városi számvonosság felderítő jelentése kapcsolatában betérjeszti az 1892. és 1893. évi számadásokat. — Ez ügynek tárgyalása a holnapi napon tartandó folytatolagos ülésre halasztatik el.

9. Balázi József főgymn. igazgató köszönő átirata a városi képviselő testületnek üdvözlő átiratára 25 éves tanári jubileuma alkalmából. — Tudomásul vétetik.

10. Hivatalos jelentés a Rezső laktanyában építendő kenyér- és ágynevelő raktár felépítése tárgyában megtartott árlejtés eredményéről. — Az árlejtés eredménye jóváhagyatik.

11. Hivatalos jelentés az aradaczi sorompóház felállítása tárgyában megtartott árlejtés eredményéről. — A megtartott árlejtés eredménye jóváhagyatik.

12. Hivatalos jelentés az állami ménék számára beszerzendő épület tárgyában. — A polgármester elnöklete alatt a városgazda hozzávonásával Napholcz Ágoston, Muncsics Kuzman, Szávits János és Menczer Lipót k. t. t. álló bizottság küldetik ki a telek kijelölésére vonatkozólag.

Elnököl polgármester az idő előrehaladottsága miatt a közgyűlés folytatását másnap délután három órára halasztotta.

A Délmagyarországi Közlönynek.

Nagybecskerek, augusztus 29.

A f. hó 26 án megjelent Délmagyarországi Közlöny jónak tartotta epéjét e vármegye közgyűlése és vezetőin kiönteni, — tapintatlannak és bosszuállónak tüntetvén elő előbbi, és kapzainak jellemezvén utóbbi.

Az igen tisztelt laptársnak épen nincsen igaza és ha cikkkét nem téves tájékozás, hanem czélzatosságból írta, akkor illik reá, hogy „Az kiabál a kinek a háza ég.”

A temesbegavölgyi társulatnál már évek óta éles surlódás van, az érdekeltek két ellenlábás csoportja között, mely surlódás tudunkkal nem csak a Temesvárot megtartani szokott társulati üléseken, hanem mindenhol és minden alkalommal még a törvényhozó testület előtt is leplezetlen kifejezést nyert.

Molnár Sándor ur az érdekeltek egyik

csoportjához tartozik és a kérdéses alkalommal a közgyűlésen csakugyan fel is szólalt, csak hogy a vármegye közönsége a közgyűlés által elfogadott indítvány alapján nem „azon reményben” stb. üdvözölte földművelésügyi miniszter ur ö nméltóságát, mint azt a t. collega mondja, hanem üdvözölte a minisztert feltétlenül, és csak figyelmét hívta föl a már évek óta húzódo és a polgárság egyetértését zavaró eme megoldatlan kérdésre, melynek mi előbbi befejezését kérte.

— Torontál vármegye közönsége bir annyi tapintattal, hogy a t. collega ur irányítására nem szorul és hogy nem foglal állást oly kérdésekben, melyben az igazságot megtalálni más forum hivatott. — Az pedig hogy Molnár Sándor ur a közgyűlésen miket mondott, magára a vármegye közönségére nem tartozik.

A temesvári siketnéma intézetre mit sem szavazott meg Torontál vármegye és ezt helyesen cselekedte, mert a magukat emporiumoknak tekintő városok az utóbbi időben már nagyon divattá tették, hogy hangzatos alérvek felhasználásával mások fillérjein emeljék városukat, létesítsék intézményeiket. — Alig mulik el közgyűlés, hogy egy templomra, tanítók házára, menhelyekre, szobrokra stb. csomó számra szedett kérelmek ne kerüljenek elő. — Hát kérdem hová jutunk, ha a „noblesse oblige” elvénel fogva ide is oda is adunk és a székhelyén levő siketnéma intézet dacára is zárt fülekkkel bíró Temes vármegye leginkább localis érdekeit mi szolgáljuk. — Mit adott Temesvármegye az általunk az ö területén is épített Nagymargitta verseczi vasutára? adott-e csak egy krajczárt is a Torontál vármegyei kórházakra? vagy adott-e valaha valamit Torontál vármegye érdekében, vagy javára? mi tölünk pedig ott áll Temesvárot a dicasteriális épület, az ö Sipet községük még ma sem fizette vissza a Torontál vármegyei pénzből nyert kölcsönét, melyet most közakarattal ledisputálni óhajt. — Itt van collega ur a lólab.

A collega ur továbbá a szerinte üldözött? Haas és Deutsch czég érdekében tör lándzsát és országszerzte divónak mondja azon gyakorlatot, mely megbocsásson a tisztelt collega ur, ez előtt évtizedekkel lehetett gyakorlat, de a közös teher viselés korszerű eszméjével haladó e vármegyében már régen nem az és csak ott türetik meg, a hol ellene panaszos nincsen.

Az új gyakorlatot, az előfogati költségeknek az adó frtra való kivetését különben a m. kir. pénzügyminiszterium már nem egy ízben hagyta jóvá és valószínűleg a jelen esetben is így döntend, ha majd az üldözött czég ellene jogorvoslattal él.

Megemlékezik ezután a t. collega Klárafalva és Ferencszállás községek elcsatolása tekintetében hozott határozatról és félre alig ismerhető malicziával azt a Rónayak ősi birtokának pótdójjával hozza kapcsolatba. — T. collega ur, nálunk nem szokás a közügyek elintézésénél privát érdekeket tolni előtérbe, hanem a magánérdek sérelmére kimondják az igazságos ítéletet még ott is, a hol mint a jelen esetben magának az ítélet hozatalban résztvev vezetőnek szolgál hátrányára a közérdek kiszolgálása, mert tudja meg tisztelt collega ur, hogy Ferencszállás kis község akár hova is csatoltatik, a csatolás a pótdójt nem leszállítani, hanem emelni fogja. — Épen azért nem akarta Ferencszállás se Dezső, se Kis-Zombor község elfogadni, az intézők mégis Kis-Zomborhoz csatolták, mert oda közelebb fekszik és mert előttük nem játszik szerepet az, hogy ily módon a Rónayak ősi birtokának pótdója emelkedni fog. — Ha kételkedik ebben a t. collega, meggyőződhetik állításunk valódiságáról az illető községek beadványairól.

És mindezek után félre volt t. laptársunk vezetve, kérjük rectificálja legközelebb hibáját, ha pedig czélzatos volt támadása, akkor ne vegye rossz néven, ha azt mondjuk, hogy sőpörgessen otthon és ne kiabáljon a világra, mert még kisül, hogy az önök háza ég odahaza.

Végezetül t. collega ur engedje meg, hogy f. hó 28 án kelt lapjában „Tallian Béláról” czim alatt közölt cikkére megjegyezzük, hogy gyengédség a megénekelt férfit nejt keverni

bele politikai dolgokba és tapintatlanság, ha az ily természetű közleményeknél még az igazságra se vagyunk figyelemmel. — Tallián főispán ur neje nem bojárno, az atyai örökségen kívül eddig semmiféle milliócskát nem örökölt és bár egy kiválóan művelt uri asszony, de sokkal eszelebb, mintsem, hogy a politikával foglalkozzék.

T. collega ur, kérem vigyázzon, mert csak ugyan meglátjuk, hogy a kegyed lólabát a kullissák mögött ki mozgatja.

HIREK.

Tájékoztató.

Szeptember 9. A házipar-egyesület közgyűlése.
Szeptember 16. Állami jutalomkiosztás Franczföldön.
Szeptember 23. Állami jutalomkiosztás Zsombolyán.
Október 7. Tisztviselési ülés.
Október 7. Őszi lóverseny.
Október 8. Megyei Őszi közgyűlés.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

Kinevezések. A király Rácz Gyula újvidéki törvényszéki elnököt a szegedi ítélőtáblához bírót, dr. Devich László szegedi ítélőtáblai bírót pedig az újvidéki törvényszékhez elnökké nevezte ki.

Desseffy püspök hazaérkezése. Temesvárról jelentik, hogy Desseffy Sándor püspök a napokban elhagyta Badent és dr. Szentkláray kanonok kíséretében rövid időre Bécsbe ment, a honnét legközelebb haza fog térni. A hazatérő püspököt nagyszámú tisztelői a jóssefvárosi pályaudvaron ünnepélyes fogadtásban fogják részesíteni.

Nagyikikinda kövezetvéma. A kereskedelmi miniszter értesítette Torontál vármegye közigazgatási bizottságát, hogy a belügyminiszterrel egyetértőleg Nagyikikinda rendezett tanácsu város ez évi május hó 5-én kelt kérvényében foglalt kérelemhez képest, nevezett város közönségének engedélyt ad arra, hogy eltekintve a hivatali elődje 1890. évi 24277. kelt rendeletével kiadott engedélyokirat I. részének azon határozmányától, miszerint a város az egyidejűleg engedélyezett kövezetszedési jog gyakorlását csupán akkor kezdhesse meg, ha az engedélyokirat kiegészítő részét képező s ahhoz hozzáfűzött helyszínrajzon feltüntetett műutak megfelelően kiépítették, a vámszedési jogérvényesítését ezen leirat napjától kezdve eszközölhesse, vagyis hogy ezen naptól kezdve a fentemlített engedélyokiratban megállapított kövezetvémdíjakat szedhesse.

Feleséggyilkos. Ulrick József óléczi lakos már régóta rossz viszonyban élt feleségével, ki midőn az iszákos férj bántalmazásait tovább tűrni már nem volt hajlandó, ott hagyta őt és elment Széchenfalvára rokonihoz. A dühös férj, midőn neje távozását észrevette, utána iramodott és az uton letépette és késsel annyira összeszurkálta, hogy az asszony néhány perc múlva meghalt. A gyilkos erre önmagát kezdte szurkálni, de kevesebb eredménnyel, mert a csendőrség értesülvén a dolgról, meglepte és letartóztatta.

Kitüntetés. A nagybecskerek-i szőnyegipar-tanműhely a debreczeni országos tanszerkiállításra a híraló bizottság tegnap kihirdetett juttatásával „izléses és versenyképes készítményeért,“ az állami első osztályú érmet kapta.

Tűzek a megyében. Az alföld egyik réme, a vörös kakas nemcsak városunkban, hanem az egész megyében ismét erősen kísért. Ma több helyről egyszerre is jelentettek tüzeseteket, melyek hol vétkes gondatlanságból, hol gyújtogatásból eredvén, rettegésbe hozták egész községeket és számos gazdának egész évi jövedelmét, természet tették tönkre. Igy Bánlakról jelentik, hogy Barabás Jován odaváló lakos kárára 270 kereszt buza és egy istálló 528 frt értékben, földig égett. A tüzet a károsult saját fia gyújtotta gondatlanságból, égő cigarettával járkálván a buzakaszal környékén. — Zichy falván ismeretlen okokból kigyuladt Csesz Györgyné háza mely a szomszédos lakóházzal

együtt leégett. Ugyanott Todor János pipára gyújtott és ugyanazon kanócczal lángba borította saját lakóházát. Ezzel nemcsak 1000 frtnyi kárt szenvedett, hanem — mert a tűz vétkes gondatlanságból támadt — a csendőrség őt nyomban le is tartóztatta.

Lopott lovak. Steyer Fülöp nagybecskerek-i lakostól, a múlt hetekben 2 drb 350 frt értékű lovat loptak. A lopás gyanúja Dimitrievics Nika helybeli, Korcsmáros Mátyás szentmihályi és Popov Józsa basahidi lakosokra, mint az effélékben jártas czimborákra esett. A nyomozás folyamán Popov megszökött, de helyében elfogták a lopott lovakat, melyek Török-Becse alatt bitangoltak. Most Popovot nyomozza a helybeli csendőrség.

Elfogott gyújtogató. Rudnán, e hó 12-én tűz ütött ki, Radován Milánjómódu gazda házában. Minden jel arra mutatott, hogy a tűz gyújtogatásból eredt, és hogy annak tettese Vlauka Luka, a károsultnak szomszédja. A csendőrség Vlaukát elfogta és vallatásánál kiderült, hogy ő nemcsak Radován házat gyújtotta fel, hanem márczius hóban egy másik odaváló gazda udvarában is gyújtogatót, állítólag azért, mert sokat szekálták és ő így akart kinzóin bosszút állani.

Köszönetnyilvánítás. Az e hó 26-án tartott versenyuszás rendező bizottsága kellemes kötelességének tartja mindazoknak, kik a verseny szép sikeréhez hozzájárultak, ez uton is őszinte köszönetet mondani. Különös elismerés illeti városunk hölgyeit, kik nemcsak egy értékes díjat tüstet ki, hanem nagyszámú megjelenésükkel az ünnepély díszét is emelték. Elismerés illeti azon kereskedőket, kik a csinos nyemremény tárgyak ajándékozásával járultak hozzá a verseny sikeréhez; elismerés illeti azon nemesszívű adakozókat, kik pénzzadományokkal az 52 frt 29 krnyi tiszta nyereséget lehetővé tették és végezetül kiváló elismerés illeti Steigerwald Kornél uszodatulajdonost, ki a zene költségeit sajátjából fedezte és minden tekintetben nagy szolgálatokat teljesített az uszóverseny rendezése körül. Fogadják ezek is egyenként és összesen hálás köszönetünket. A versenybizottság.

A Steigerwald féle uszodában rendezett uszóverseny tiszta jövedelmének, 52 frt 29 krnak a létesítendő árvaház alapja javára történt felvételét e helyütt elismerve, a rendezőségnek köszönetet mond Opolczer, az árvaházi alap pénztárosa.

Leányrablás. Krassován Józsa, Csurscsik Nyika, Mladanek Milivoj és Eremics Lyuka melenczei legényeknek egyaránt megtetszett a falu egyik szépe, a kaczér Janetov Draga. Miután a csinos leányt a négy legény egyformán forró szerelemmel szerette, abban állapodtak meg, hogy egyszerre mutatják be hódolatukat a szép szűznek. A négyesben adandó szerelmi vallomás színhelyül a Melencze alatti szőlőt, időül pedig az esti félhomályt választották, a midőn a leányt az utcán felkapták és édes terhükkel már célpontjukhoz közel kissé megpihentek; de itt azután pörül jártak. A falu egyik éber szeme, a derék jegyző: Theodorovics Milán arra vette esti sétáját s megszalasztotta a négy seladont.

Lawn-tennis verseny. A zsombolyai Athletikai Club által e hónap 26-án az egylet nyári pályáján rendezett házi Lawn-tennis verseny, mint levelezőnk írja, az előkelő közönség nagy érdeklődése mellett folyt le. A versenyben, mely a „Club“ högy tagjainak volt fentartva, résztvettek: Barkányi Józsa és Bella, Gesztessy Tona és Tassi, Keszler Irma, Pleplár Erzsike és Sirovy Ilona kisasszonyok. A jury, mely Gesztessy János kir. körjegyző, Gesztessy Feri, Halm János, Tibor Károly, dr. ifj. Várnay Imre és Hetey Pál urakból állott, az első díjat, ezüst egyleti jelvényt Gesztessy Tona kisasszonynak, a második díjat Gesztessy Tassi kisasszonynak ítélte oda. Verseny után a „Schaff“ vendéglő kerti helyiségében táncmulatság volt, melynek hangulata páratlanul kitűnő volt. A négyeseket 34 pár táncolta. A kedélyes mulatság reggeli 5 óráig tartott.

Beiratások. A beálló 1894/95. tanévben a helybeli m. kir. állami polgári iskola negyedik osztálya is megnyitott. A beiratások ez évi szeptember hó 1., 2. és 3-án délelőtt fogtak megtartatni; a javító- és felvételi vizsgák aug. hó 30-án és 31-én tartatnak meg.

A próbaháború. A 7. hadosztály, melynek keretébe a mi katonáink nagyobb része is beolvasztott a manőver tartalmára, augusztus 29-étől szeptember 7-ig Móriczföld és Bogsán

közt táboroz. Ezen idő alatt Móriczföldön 2 tábornok, 134 tiszt és 2200 katona, Gyertyenyesen 2 tábornok, 110 tiszt és 2300 katona, Zsidovinban 80 tiszt és 1700 katona, Román-Bogsánban 12 tiszt és 260 katona, Füzesen 164 tiszt és 200 katona lesz elszállásolva. — Waldstätten János báró tábornagy hadtest parancsnok szerdán elutazott Móriczföldre, hogy megtekintse a zárogyakorlatok színhelyét.

Oláh tanítók tömeges nyugdíjazása. Krassó-Szörény megyének a tanítók nyugdíjazását felülvizsgáló bizottsága, dr. Dengi János kir. tanfelügyelő elnöke alatt tartott ülésében, a következő tanítókat terjesztette fel nyugdíjazásra: Popoviciu Tódor (Perul), Wokalek Venczel (Szászabánya), Ungureán Szilárd (Szászabánya), Graméan Miklós (Mehadia), Olária József (Domán), Simu Simon (Berzászka), Paulészku Gervasz (Bottinyest), Oceán Agoston (Cerova), Glava Athanasie (Szuszány), Radoi János (Borlova), Kornya György (Pojana) és Blasisi János (Rometelunka).

—x— A nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívjuk a Kovács Gedeon féle helybeli egyik legtekintélyesebb, a modern igények és minden lehető kívánalmaknak teljesen megfelelően berendezett confectio üzletre, mely nálunk e szakban elsőként vezette be a legszolidabb kiszolgálás mellett a szabott árakat. Állandó gazdag raktára ezen üzlet a legújabb divatu női confectiók, kifogástalanul készített uri- és gyermekruhák, valamint nagy választéku bel- és külföldi gyártmányu mindentféle gyapjuszöveteknek. Méreetszerinti megrendelések, nemkülönben egyenruházati szállítmányok — úgy rendőrök, valamint tűzoltók és katonák részére — pontossággal fogantatosítatnak.

Táviratok.

Békés hangok.

Budapest, aug. 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Pécsről telegrafálják, hogy ott Kozádry hitszónok állítólag Dulánszky püspök sugalmazására az egyház és állam közti békés viszony szükségességéről szónokolt és az összesereglett nemzetiségeket a magyar állam iránt való hűségre intette.

Az ágostai zsinat határozatai

Budapest, aug. 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Feltűnést kelt a Bud. Corr. felszólítása, a melyben a pánszláv oldalról beadott felségkérvényekre czélozva Péchy Tamást, az ágostai egyház zsinatának elnökét felkéri, hogy az egyház új szervezeti határozatait mielőbb ő felsége elé terjeszse szentesítés végett, nehogy az eme határozatok ellen beadott kérvények hamarabb jussanak a király kezeihez.

Hamisított cheque.

Budapest, augusztus hó 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A budapesti postatakarékpénztárnál egy tizennyolcezer forintos cheque-hamisítás nyomára jöttek. A rendőrség erősen kutat a tettes után.

Az önkéntesek vizsgái.

Budapest, aug. 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják, hogy az önkéntesek vizsgáira katonai vizsgáló biztost ezentul katonai és politikai hatóságok közösen jelölnek.

Bolgár Ferdinánd legújabb barátai.

Budapest, aug. 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szófiából telegrafálják, hogy a bolgár oroszbarát párt Ferdinánd lemondását és a csecsemő Boris hercegnek fejedelemmé kikiáltását kívánja.

Beteg francia trónkövetelő.

Budapest, aug. 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból telegrafálják, hogy a párisi gróf, a ki csak nem rég intézett valami manifesztumfélével folyton gyérülő hiveihez, súlyosan megbetegedett.

